

Мазмұны

1	Балалар музыка мектептерінің және балалар өнер мектептері музыка бөлімдерінің «Саксофон» пәні бойынша білім беру бағдарламасы	3
2	Образовательная программа по предмету «Саксофон» детских музыкальных школ и музыкальных отделений детских школ искусств	22

**Балалар музыка мектептерінің және балалар өнер мектептері
музыка бөлімдерінің «Саксофон» пәні бойынша
білім беру бағдарламасы**

1. Балалар музыка мектептерінің және балалар өнер мектептері музыка бөлімдерінің «Саксофон» пәні бойынша білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Саксофон» пәні бойынша оқытудың мақсатын, нәтижелерін және мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемшарттарын қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының біртұтас кешенін анықтайды.

2. Осы бағдарламада келесі түсініктер қолданылады:

1) аккорд – бір уақытта алынған, жоғарылығы түрлі үш немесе одан көп музыкалық дыбыстардың үйлесімділігі;

2) аппликатура – музыкалық аспапта ойнау кезіндегі саусақтардың орналасуы және алмасуы;

3) арпеджио – фортепианода, бірнеше клавишалық (ксилофон, виброфон) және ішекті аспаптарда дыбыс бірінен соң бірі шығатындай аккордтарды орындау тәсілдері;

4) гамма – ұзақтығы белгісіз дыбыстардың қатары, жандарындағы басқыштары бір-бірінен толық бір тонға және жартылай тонға артта болады. Мектептің орындаушылық практикасында гамма дегеніміз жоғары немесе төменгі октавалық дыбыстар қатарын білдіреді;

5) дыбыс шабуылы – қандай да бір музыкалық аспапта ойнау кезінде немесе вокалдық партияларды айту кезінде дауыстарды шығаруға қажетті дыбыс шығарудың алғашқы импульсі; дыбыс шығару тәсілдерінің кейбір нюансировкалық сипаттары, орындаушылық штрихтары, артикуляциялар мен баса айтулар;

6) дыбыс шығару – музыкалық аспапта ойнау және ән айту барысында дыбысты алу, шығару;

7) мелизмы – әуеннің темпі мен ритмикалық суретін өзгертпейтін, дыбыстың әртүрлі әуендік бояулары;

8) стаккато – дыбыстарды үзіп-үзіп орындауды білдіретін музыкалық штрих; стаккато – легатоға қарама-қайшы, дыбыс шығарудың (артикуляция) тәсілдерінің бірі;

9) үшдыбыстылық – терция бойында орналасқан үш дыбыстан құралған аккорд;

10) этюд – виртуозды пассажға негізделген музыкалық шығарма, ірі нысанды шығарма.

3. Бағдарламаның мақсаты: саксофон аспабын сауатты меңгеру арқылы шығармашылық өзін танытуға қабілетті бала тұлғасын дамыту.

4. Бағдарламаның міндеттері.

1) музыкалық сауатты меңгеру, бағдарламалық талаптарға сәйкес әртүрлі жанрдағы және формалардағы шығармаларды саксофонда орындау;

2) музыкалық шығарманы жеке немесе ансамбльде сауатты орындауға мүмкіндік беретін негізгі дағдыларды меңгеру;

3) музыкалық есту қабілетін, метроритм сезімін, музыкалық есте сақтау жадын, музыкалық ойлауды, шығармашылық қиялды, әртістік қабілеттерді дамыту;

4) бейнелі ойлауды, музыканы эмоциямен қабылдауды, шығармашылық қызметке деген білім алушылардың оң көзқарасын қалыптастыру;

5) білім алушылардың музыкалық ой-өрісін кеңейту, жеке қабілеттерін дамыту.

6) білім алушылардың бойында аспаппен жеке және ансамбльде музыка ойнау мәдениетін, саксофонда ойнау бойынша алған білім, білік және дағдыларын практикада қолдануға талпынуын тәрбиелеу;

7) музыканы дұрыс қабылдауды, музыкалық шығарманы тыңдауды, музыканы түсініп қабылдау негізінде орындаушылық шеберлік мәдениетін тәрбиелеу;

8) жас музыканттың тұлғасын қалыптастыру, әртүрлі концерттерге, байқауларға, фестивальдерге белсенді қатысуы, білім алушыларды ерте кәсіпке бағдарлау;

9) отандық және әлемнің мәдени құндылықтарын, дәстүрлерін, озық халық шығармашылығын меңгеру негізінде өнерге деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.

5. Бағдарламаны меңгеру мерзімі – жеті жыл.

6. Бағдарламаны іске асыруға арналған оқыту уақытының көлемі осы бұйырықтың 1-қосымшасында көрсетілгендей балалар музыка мектептерінің үлгілік оқу жоспарына сәйкес анықталады. Оқыту жеке формада іске асырылады.

7. Оқу пәнінің мақсаты тұлғалық, танымдық, коммуникативтік және әлеуметті дамытудың негізгі міндеттері арқылы іске асыралы. Оқыту мазмұны оқу процесінде қалыптасатын әрекет ету тәсілдерімен, музыкалық шығармашылықпен араласу формаларымен өзара байланыста іске асырылады.

8. Бағдарламаның ерекшелігі – балалардың саксофонда ойнау бойынша білім, білік және дағдыларды, шығармашылық қызмет тәжірибесін, жеке орындау тәсілдерін алуға жалпы дамытушылық бағыты.

9. Бағдарлама дәстүрлі оқытуға, әр балаға жеке-сараланған тәсілмен келу, көркемдік-бейнелі ойлауға, балалардың рухани және мәдени құндылықтарды меңгеруіне, музыка өнері саласындағы дарынды балаларды анықтауға бағдарланған.

10. Педагог оқу міндеттерін белгілеудегі икемділік, әр баланы оқыту стратегиясын қалыптастыру мүмкіндіктері есебінен әр білім алушыға жеке тәсілмен келуді іске асыруға жағдай жасайды.

11. Бағдарламаның мақсатына қол жеткізу қағидаттары:

- 1) балалардың табиғи қабілеттерін дамытудағы біртіндеушілік;
- 2) музыкалық сөздік қорын және техникалық тәсілдерді меңгерудегі қатаң жүйелілік;
- 3) сабақтардың жүйелілігі және ұдайылығы;
- 4) оқу процесінің мақсаттылығы.

12. Бағдарлама саксофонда ойнау техникасын меңгергісі келетін, қазақ, орыс, халық әуендерінің, әлем халықтары әуендерінің өңдеулері мен ыңғайландырылған классикалық шығармаларын үйренгісі келетін балаларды оқытуға арналған.

13. Бағдарлама болашақ музыканттың әрі қарай жүргізетін практикалық қызметіне қажетті көлемдегі саксофонда ойнау тәсілдерін меңгеруіне жағдай жасайды.

14. Бағдарлама шығармашылық, эстетикалық, рухани-адамгершілік тәрбие беруге бағытталған және жеке, ансамбльде, оркестрде орындаушылық дағдыларын меңгеруге, музыкалық өнерді зерттеу және меңгеру барысында өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын алуға бағытталған.

15. Бағдарлама музыкалық дарындылықтары, дайындықтары және жалпы дамулары түрлі деңгейдегі балаларға арналған. Педагог оқу міндеттерін белгілеудегі икемділік, әр баланы оқыту стратегиясын қалыптастыру мүмкіндіктері есебінен әр білім алушыға жеке тәсілмен келуді іске асыруға жағдай жасайды. Педагог музыкалық білімді меңгерудегі қолжетімділікке, сатылылыққа және жүйелілікке, балалардың бойында музыкаға деген қызығушылықтарын оятуға ерекше көңіл бөледі.

16. Білім беру бағдарламасы білім алушының жеке тұлғалық қасиеттерін дамытуға ықпал ететін:

- 1) музыкалық сауаттың қажетті деңгейіне сәйкес музыкалық шығармаларды шығармашылықпен орындауға мүмкіндік беретін саксофонда ойнау бойынша білім, білік және дағдыларды білім алушының меңгеруі;
- 2) шығармашылық қызметі тәжірибесін білім алушының алуы;
- 3) әлем халықтарының рухани және мәдени құндылықтарын білім алушының меңгеруі;
- 4) музыкалық білім алуы және музыкалық мәдениетке араласуы;
- 5) білім алушының бойында музыка өнері саласындағы негізгі кәсіби білім беру бағдарламаларын әрі қарай меңгерулеріне ықпал ететін білім, білік және дағдылар кешенін қалыптастыруға бағытталған.

17. Психологиялық-педагогикалық қолдау:

1) білім алушының даралығына сәйкес оның тұлғалық, зияткерлік және әлеуметтік дамуына, өзін өзі кәсіби анықтауына, зияткерлік-тұлғалық мүмкіндіктерін ескере отырып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға жағдай жасауға;

2) білім алушының бойында оқуға деген оң уәждемесін қалыптастыруға;

3) білім алушының тұлға ретінде дамуына және өзін өзі жетілдіруіне ықпал ететіндей тұлғаға өзін өзі тануда, олардың өзіне шынайы баға беруіне және нақты өмірлік жағдайларда бейімделуінде, қиын жағдайларды жеңуде және эмоциялық тұрақтылыққа қол жеткізуде көмек көрсетуге;

4) бағдарламаның мақсаты мен міндеттеріне сәйкес білім алушыларға психологиялық көмек көрсетуге және қолдауға бағытталған.

18. Білім алушыларға қажетті орындаушылық дағдыларды және біліктерді үйрету мазмұны, сипаты және стилі жағынан түрлі көркемдік шығармалармен жұмыс істеу барысында іске асырылады, ал музыкалық тәрбие беру халық музыкасын, қазақстандық, орыс және шетел композиторларының шығармашылығын үйретуге негізделеді.

19. Ұжымдық музыка ойнаудың негізгі практикалық міндеттері – ансамбльдің дыбысталуын ести білу, бірыңғай ритмикалық қағысты сезіну, өзгермелі икемді ритмде келісілген түрде және көркем ойнау, бірге орындау, ансамбльдің қатысушыларымен өзара әрекеттесу сияқты ансамбльде ойнаудың арнайы дағдыларын қалыптастыру.

20. Бағдарлама білім алушының жас және жеке ерекшеліктерін ескереді, білім алушылардың функционалдық сауаттылықтарын дамытуға, және негізгі және пәндік құзыреттіліктеріне (оқу пәні шеңберінде меңгерілген арнайы білім, білік және дағдылар) қол жеткізуге бағытталған.

21. Бағдарламаның әдістемелік негізі:

1) тұлғаны қалыптастыруға деген тұтастық тәсіл тұжырымдамасы;

2) оқытудағы жас, жеке-қызметтік, жеке-сараланған және мәселелі-зерттеу тәсілдері;

3) заманауи педагогиканың жалпы дидактикалық постулаттары, білім беру процесінің белгілеген мазмұны, формалары және тәсілдері;

4) оқытудың дамытушылық мәнмәтініндегі білім алушының шығармашылық және орындаушылық қабілеттерін дамыту мәселелерін әзірлеу;

5) көрнекті педгогтер мен музыка танушылардың теориялық ережелері мен әдістемелік нұсқаулары.

22. Оқу материалын іріктеудің педагогикалық қағидаттары.

1) табиғи сәйкестілік және қолжетімділік қағидаты білім алушының жас ерекшеліктерін ескереді, білім алушының музыкалық және рухани-адамгершілік дамуына көмектесетін, тыңдауға, үйренуге, орындауға лайық оқу материалын іріктеп алуға мүмкіндік береді;

2) сабақтастық қағидаты білім алушының музыкалық-орындаушылық қызметі және оның мазмұны деңгейінде оқытудың барлық сыныптары арасындағы байланысты білдіреді;

3) оқытуды дараландыру қағидаты аспапта ойнаудың орындаушылық дағдыларын практикалық меңгерудің негізгі тәсілі болып табылады;

4) шығармашылық қағидаты білім алушының қабілеттерін және бейімділіктерін ашуды болжайды, жетістік жағдайын құруға, өнермен қуана араласуға ықпал етеді.

23. «Саксофон» пәніне жеке оқытудың ерекшелігі оқыту әдістерді, құралдарды, формаларды және репертуар кешенін таңдаудың вариативті болуына жағдай жасайды.

24. Қойылған міндеттерді орындау үшін қолданылатын оқыту әдістері:

1) ауызша – әңгімелесу, айтып беру, түсіндіру, пікірталас;

2) көрнекілік-демонстрациялық – педагогтің аспаппен шығарма орындауы, бақылау, интерактивті және мультимедиялық таныстыру рәсімін көрсету;

3) практикалық – аспаппен жұмыс, дайындық жаттығулары, шығарманы өз бетінше талдау, шығарманың жеке бөліктерімен жұмыс;

4) талдау – салыстыру және жалпылау, қисынды ойлауды дамыту;

5) эмоциялық – ассоциацияларды, бейнелерді, көркемдік әсерлерді таңдау, музыкалық бейнелі ойлауды дамыту.

25. Әдістерді таңдау білім алушының жасына және жеке ерекшеліктеріне, физикалық қабілеттері, шығармашылық қабілеттерінің даму деңгейіне байланысты болады.

26. Сабақ формалары:

1) практикалық – ойнау тәсілдері мен дағдылары аспапта пысықталады;

2) топтық сабақтар ансамбльде ұжыммен музыка ойнау үшін өткізіледі;

3) дайындық-концерттік (дайындық және концерттік нөмірлерді көпшілік алдында көрсету);

4) байқаулар;

5) ойын сабағы (сабақ барысында ойын технологияларын қолдану);

6) экскурсия сабағы.

28. Педагогтің білім алушымен жеке жүргізетін сабағы сыныптағы оқу-тәрбие жұмысының негізгі формасы болып табылады. Жеке сабақтарды педагогпен немесе басқа білім алушылармен ансамбльде ойнаумен үйлестіру өте тиімді. Сабақ жоспары бір уақытта өткізілетін теориялық және практикалық сабақтардан тұрады.

26. Жұмыстың сабақтан тыс түрлері:

- 1) ансамбльде ойнау;
- 2) концерттік, байқаулық қойылымдарға дайындық;
- 3) шығармашылық және мәдени-ағартушылық іс-шараларға қатысу;
- 4) филармонияларға, театрларға, концерттік залдарға, мұражайларға және тағы басқаларға бару;
- 5) музыка қайраткерлерімен, орындаушылармен, композиторлармен кездесу.

30. Осы бағдарлама негізінде педагог білім беру процесін ұйымдастырудың анықталған сынып үшін ұтымды және барынша тиімді мазмұнын, әдістерін және тәсілдерін анықтайтын оқу жұмыс бағдарламасын әзірлейді.

31. Оқу жұмыс бағдарламасының құрылымдық элементтері:

- 1) титул парағы;
- 2) түсінік хат;
- 3) оқу қызметін жоспарлау;
- 4) оқу процесін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету.

31. Титул парағындағы негізгі мағлұматтар:

- 1) білім беру ұйымының аталуы;
- 2) оқу пәнінің аталуы;
- 3) оқу жұмыс бағдарламасы арнайы әзірленген сыныпты көрсету;
- 4) оқу жұмыс бағдарламасының жұмыс мерзімі (оқу жылы);
- 5) педагог туралы қысқа мағлұмат;
- 6) білім беру ұйымы басшысының оқу жұмыс жоспарын бекіткендігін белгілеуге арналған орын.

32. Түсінік хаттың мазмұны:

- 1) негіздеме ретінде білім беру бағдарламасы;
- 2) анықталған сыныпта пәнді оқыту кезіндегі өзекті педагогикалық мақсат және міндеттер;
- 3) анықталған сыныптағы оқытудың ерекшеліктері (дамытушылық, түзету-дамытушылық, дарынды балалармен жұмыс және сол сияқты);
- 4) аталған сыныпта жұмысты ұйымдастырудағы ерекшеліктер мен мәселелер;

5) себептері мен өзгерістердің мақсаттарын нұсқай отырып, жеке тақырыптық блоктарды (тарауларды) меңгеру мерзімдерін және/немесе уақытын өзгерту туралы ақпаратты көрсету.

33. «Оқу қызметін жоспарлау» тарауы білім алушы қызметінің сипатын ерекшелейтін тақырыптық күнтізбелік жоспардан, сыныптар бойынша репертуарлық тізбеден құралады.

34. «Оқу процесін оқу-тақырыптық қамтамасыз ету» тарауының мазмұны:

- 1) білім алушыға арналған танымдық әдебиеттер тізбесі;
- 2) педагогке арналған әдістемелік әдебиеттер тізбесі;
- 3) оқу-көрнекілік құралдардың тізбесі.

35. Педагогтің оқу жұмыс бағдарламасы әдістемелік кеңестің отырысында қарастырылады және білім беру ұйымының басшысы оқу жылы басталғанға дейін бекітеді.

36. Педагог оқу жұмыс бағдарламасы негізінде әр білім алушыға арналған оқытудың жеке жоспарын құрады. Жеке жоспар білім алушының музыкалық және рухани-адамгершілік дамуының үйлесімді процесін сипаттайды.

37. Білім алушының жеке жоспары әр жартыжылдыққа құрылады, оны беру ұйымының басшысы бекітеді, журналға немесе білім алушының жеке іс қағаздарына енгізіледі.

38. Білім алушының жеке жоспарын құру барысында жеке жұмыстың болашақ және ағымдағы міндеттері ескеріледі, оқу жылының басы мен соңындағы оның мінездемесіне сәйкес құрастырылады.

Бір сыныптың өзінде бағдарламаны іске асырудың жеке жоспарлары, күрделілік деңгейі бойынша концерттік және емтихандық бағдарламалары бір бірінен біршама ерекшеленеді.

39. Білім алушының жеке жоспары кең репертуарлық үрдісті, халықтық, классикалық және композиторлық техниканың элементтері бар заманауи музыканы енгізу арқылы репертуарды жаңартуды және байытуды көрсетеді.

40. Оқу процесінің дұрыс ұйымдастырылуы, білім алушының музыкалық-орындаушылық қабілеттерінің табысты және жан-жақты дамуы толығымен алғанда жұмыстың мұқият жоспарлануына, репертуардың дұрыс іріктелуіне тікелей байланысты болады.

41. Педагог әрбір білім алушының музыкалық қажеттіліктерін және дарындылық ерекшелігін ескеріп, әрқайсысына жеке репертуарлық стратегия әзірлейді.

42. Педагог музыкалық шығармалардың жеке репертуарлық тізбесін қалыптастырады, шығармаларды жүйеге келтіреді және білім алушының жеке мүмкіндіктеріне сәйкес репертуарды толықтырады.

43. Репертуарлық тізбе қазақ, орыс, шетел музыкасын, көркемдік деңгейі жоғары заманауи композиторлардың балалар мен жасөспірімдерге арналған пьесаларын, мультифильмдерден, балаларға

арналған кинофильмдерден алынған танымал әндерді, халық музыкасын және басқаларды қамтиды.

44. Педагог оқу процесінде ладтық, үндестілік, ырғақтық және әуендік ерекшеліктерін ескере отырып, қазақ халық әндері мен күйлерінің өңдеулерін, қазақстан композиторларының шығармаларын кеңінен қолданады.

45. Оқу репертуарының әр түрлі жанрдағы және стильдегі шығармаларға қанық болуы музыкалық материалды оқуға, салыстыруға, жүйелеуге оңтайлы жағдай туғызады.

46. Педагог репертуарды заманауи отандық және шетел композиторлары шығарған үздік пьесаларын қамти отырып жүйелі түрде жаңартады және кеңейтеді.

47. Педагог күрделілігі төмендеу тапсырмадан мейлінше күрделі тапсырмаға біртіндеп ауысу, білім алушыға көркемдік мазмұны жағынан, сондай-ақ орындау техникасы жағынан қолжетімді болатындай материалдарды таңдай отырып, оқыту әдістемесін және білім алушының репертуарын ойластырады.

48. Педагог репертуармен жұмыстың аяқталу деңгейін бекітеді, шығармаларды үйрену кезеңдерін белгілейді, бағдарламаның көлемін және күрделілігін түрлендіреді, әр білім алушының тұлғалық және жеке тәсілдерді ескеретін жаңа репертуардың есебінен репертуарлық тізбені толықтырады.

49. Педагог репертуармен жұмыс істеу барысында шығармалардың бір бөлігі көпшілік алдында немесе концертте (емтихандық) орындауға, қалған бөлігі – сыныпта жұмыс істеуге немесе таныстыру мақсатына арналатындығын ескереді.

50. Жеке жоспарға білім алушының музыкалық орындаушылық, көркемдік, техникалық мүмкіндіктерінен жоғары және оның жас ерекшеліктеріне сәйкес келмейтін шығармалар енгізілмейді.

51. Білім алушының музыкалық дүниетанымын кеңейту үшін, сыныпта егжей-тегжейлі оқытылатын шығармалардан бөлек, жұмыстың түрлі аяқталу деңгейіне жол бере отырып, жаттап алуды талап етпей, түрлі сипаттағы пьесалардың қатарымен таныстырылады.

52. Жеке жоспардың міндетті тараулары:

- 1) гаммалармен жұмыс;
- 2) этюдтермен және жаттығулармен жұмыс;
- 3) классикалық және заманауи авторлардың пьесаларын орындау;
- 4) Қазақстан композиторларының шығармаларын орындау;
- 5) халық әндерінің және билерінің өңдеулері;
- 6) ансамбльдің құрамында жұмыс істеу;
- 7) ноталарды парақтан оқу дағдылары.

53. Әр жарты жылдықтың соңында педагог бекітілген жеке жоспардағы репертуарлық тізбеге енгізілген өзгерістерді көрсетіп,

жоспардың орындалуын белгілейді, ал жылдың соңында білім алушының музыкалық және техникалық дамуына, жетістіктері және еңбек қабілеттеріне сипаттама береді.

54. Жылдың соңындағы білім алушыға берілген мінездеме даралығының келесі жақтарын ашып көрсетеді:

- 1) музыкалық қабілеттерінің деңгейі (естуі, ырғақ, жады);
- 2) білім алушының аталған аспапқа деген орындаушылық аппаратының сәйкестігі;
- 3) аспапқа икемделу деңгейі;
- 4) жалпы дамуы, эмоциялығы, қабылдауы, реакциясының жылдамдығы;
- 5) музыкамен айналысуға көзқарасы;
- 6) еңбекке қабілеттілігі, жинақылығы;
- 7) өз бетінше жұмыс істеу білігі;
- 8) мәтінді талдаудағы сауаттылық дәрежесі;
- 9) музыкалық шығармаларды меңгеру жылдамдығы;
- 10) жылдың соңындағы жетістіктері;
- 11) білім алушының музыкалық-техникалық дамуындағы кемшіліктері және оларды жеңу бойынша міндеттері.

55. Білім алушыны сипаттауда мақсатқа жетуге ұмтылуы, көркемдік қиялының болуы, аспапты еркін игеруі, техникалық жағынан еркіндігінің болуы сияқты жеке қасиеттері көрсетіледі.

56. Өзіндік сабақтар ұдайы және жүйелі түрде жүргізіледі. Жұмыс көлемі балалардың жалпы білім беру бағдарламаларын игеруімен қатар үй тапсырмасына дайындалуға кететін уақыт шығынын ескеріліп анықталады.

57. Жеке үй тапсырмасы бірнеше рет жүргізіліп, педагогтің ұсынымдарына сәйкес құрылады. Бірінші кезекте түрлі техникалық тәсілдерді пайдаланып, ең күрделі музыкалық эпизодтар пысықталады. Педагог білім алушының ақыл-ой және физикалық мүмкіндіктеріне байланысты қандай да бір шығармаға жұмсалатын уақытты анықтайды.

58. «Саксофон» пәнінің үлгілік оқу жоспарындағы «Сольфеджио», «Қазақ музыка әдебиеті», «Әлемдік музыка әдебиеті», «Ұжымдық музыка ойнау» пәндерімен пәнаралық байланысы білім алушының түрлі көркемдік түсініктерді тұтас түсінуге итермелейді.

59. 1 сыныптағы бағдарламалық талаптар:

- 1) аспаппен танысу, жаттығуларды, бір-екі нотадамен әндерді ойнау, мажорлы және минорлы терахордтарды меңгеру, legato, non legato негізгі штрихтарын меңгеру;
- 2) музыкалық сауаттың элементтерімен танысу, саксофонда сөздердің ырғағымен иллюстрациялық байланыстағы қарапайым ритмикалық жаттығу түріндегі музыкалық ритмді меңгеру. Бір-екі

нотадағы ритмикалық суреттерді ойнау. Forte, piano – негізгі динамикаларымен танысу, нота бойынша ойнау;

3) есте сақтауы бойынша 2-3 мажорлы гаммаларды (минорлы) және бір немесе екі октавадағы арпеджионы (тоникалық үшдыбыстылық), 4-5 пьесаны меңгеру және орындау.

60. 1 сыныптағы оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Ойнау мәдениеті. Музыкалық сауат негіздері. Орындау аппаратының тиімді ұйымдасуын қалыптастыру. Тыныс алу техникасы. Амбушюр қалыптастыру.

2-тақырып. Орындаушылық дағдылардың қалыптастыру. Дыбыстың атакасы. non-legato, legato штрихтары және олардың орындалу ерекшеліктері. Саусақтар аппликатурасы.

3-тақырып. Негізгі музыкалық терминдер. Динамикалық бояулар.

4-тақырып. Есту қабілетін бақылауды дамыту. Тыныс алумен жұмыс. Қисынды (логикалық) ойлау қабілеттерін дамыту. Шығарма бойынша өз бетінше жұмыс. Сахна мәдениеті.

5-тақырып. Парақтан оқу дағдыларының негіздері. Шағын көлемді шығармалар.

6-тақырып. Орындалатын шығарманың сюжеттік-психологиялық астарын құрастырудағы біліктілікті қалыптастыру.

7-тақырып. Техникалық және көркемдік жабдықталуы.

61. 1 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

1 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) саксофонның құрылысы мен бөліктерінің атауларын білу;

2) қарапайым штрихтар мен динамикалық белгілерді, аппликатураны білу, узыканы есту түсініктерінің, көркем-музыкалық ой-өрістің бастапқы дағдыларын, орынды ойнау қимылдарын ұйымдастыру машықтарын, дыбыс шығару, дыбыс тазалығы (интонация), ырғақ сапаларын бақылау дағдыларын игеру;

3) ойнау аппаратын тиімді ұйымдастыру дағдыларын иелену: жалпы қойылым, орындаушылық тыныстың қойылуы, амбушюр қойылымы, артикуляциялық қойылым, аппликатураның қойылуы;

4) Non-legato, legato штрихында гаммалар мен үшдыбыстықтарды жеңіл-желпі үндестіліктерде (тональность), халық әуендері мен жеңіл пьесаларды орындай білу.

5) нотаны парақтан оқудың алғашқы дағдыларын меңгеру.

62. 2 сыныптағы бағдарламалық талаптар:

1) бұрын меңгерген ойнау тәсілдерін, штрихтарды меңгеруді біртіндеп жетілдіру, ойын қимылдарымен, тіл мен саусақтарды үйлестіру, ұсақ техниканы дамыту, музыкалық-бейнелі ойлау, шығармашылық көркемдік қиялдау бойынша жұмыс;

2) non-legato, legato, staccato, marcato штрихтарын меңгеру, мажорлы және минорлы гаммаларды меңгеру;

3) бұрын меңгерген аспапта ойнаудың музыкалық-орындаушылық дағдыларын жетілдіру оның жалпы мәдени деңгейінің дамуымен, оның шығармашылық дербестіке талпынуымен, белсенділігімен тығыз байланысты іске асырылады;

4) есте сақтауы бойынша 2-3 мажорлы гаммаларды (минорлы) және екі немесе екі октавадағы арпеджионы (тоникалық үшдыбыстылық), 3-4 этюдті, 4-5 пьесаны, ірі нысанды шығармаларды меңгеру және орындау.

63. 2 сыныптағы оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Ойнау мәдениетін қалыптастыру. Музыкалық сауат негіздері. Орындау аппаратының тиімді ұйымдасуын қалыптастыру. Тыныс алу техникасы. Амбушюр қалыптастыру.

2-тақырып. Орындаушылық дағдылардың қалыптастыру. Дыбыстың атакасы. non-legato, legato, staccato штрихтары және олардың орындалу ерекшеліктері. Саусақтар аппликатурасы.

3-тақырып. Музыкалық терминология негіздері. Динамикалық бояулар.

4-тақырып. Есту қабілетін бақылауды дамыту. Тыныс алуға арналған жұмыс құралдараның кешені. Қисынды (логикалық) ойлау қабілеттерін дамыту. Шығарма бойынша өзіндік жұмыс қағидаттары. Сахна мәдениетін тәрбиелеу.

5-тақырып. Шығармашылық дағдыларды жетілдіру. Парақтан оқу дағдыларының негіздері. Шағын көлемді шығармалар. Ірі көлемді шығармалар. Эстрадалық жанрдағы шығармалар.

6-тақырып. Музыкалық шығармалардың негізгі нысандарын құру заңдылықтары. Шығарманы орындау жоспары бойынша біліктіліктің пайда болуы. Орындалатын шығарманың сюжеттік-психологиялық астарын құрастырудағы біліктілікті қалыптастыру.

7-тақырып. Интонация өнері. Суырыпсалудың (импровизация) өнер.

64. 2 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

2 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) non-legato, legato, staccato штрихтарын және олардың алмасуын білу.

2) marcato штрихы тәсілінің бастапқы дағдыларын, дыбыстау динамикасын білу.

3) екі-екі жарым октавалы мажорлы мен минорлы гаммаларды және үшдыбыстықтардай орындалуын білу.

4) музыканы есту түсініктерінің, көркем-музыкалық ой-өрістің дағдыларын, орындаушылық аппаратты ұйымдастыру машықтарын, дыбыс тазалығы (интонация), дыбыс шығару және ырғақ бойынша жұмыс істеу машықтарын игеру.

65. 3 сыныптағы бағдарламалық талаптар:

1) non-legato, legato, staccato, marcato, martele негізгі штрихтарын және олардың алмасуын, трельдер мен мелизмдерді орындаудың алғашқы дағдыларын, олардың дыбысталу динамикасын меңгеру;

2) бұрын үйренген тәсілдерді мейлінше күрделі техникалық және көркемдік мазмұндағы нұсқада жетілдіру, жаңа тәсілдермен және штрихтармен жұмыс;

3) аппликатуралық сауатты, баса айтудың (сарын, фраза, сөйлем, бөлік) негізгі элементтерінде өз бетінше талдау жүргізу алу білігін дамыту, парақтан оқу, гаммалармен жұмыс дағдыларымен жұмыс;

4) есте сақтауы бойынша 2-3 (мажорлы және минорлы) гаммаларды, арпеджионы (айналымдарымен), техниканың әртүрлі түріне арналған 3-4 этюдті, әртүрлі сипаттағы 4-5 пьесаны, 1 ірі нысанды шығарманы, 1-2 эстрадалық шығарманы меңгеру және орындау.

66. 3 сыныптың оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Ойнау мәдениетін қалыптастыру. Музыкалық сауат негіздері. Орындау аппаратының тиімді ұйымдасуын қалыптастыру. Тыныс алу техникасы. Амбушюр қалыптастыру.

2-тақырып. Дыбыс шабуылы. Non-legato, legato, staccato, marcato, martele штрихтары және оларды орындаудың ерекшеліктері. Саусақтар аппликатурасы. Интонация.

3-тақырып. Музыкалық терминология негіздері. Динамикалық бояулар. Темптер, агогика.

4-тақырып. Есту қабілетін бақылауды дамыту. Тыныс алуға арналған жұмыс құралдараның кешені. Қисынды (логикалық) ойлау қабілеттерін дамыту. Шығарма бойынша өзіндік жұмыс қағидаттары. Сахна мәдениетін тәрбиелеу.

5-тақырып. Шығармашылық дағдыларды жетілдіру. Парақтан оқу дағдыларының негіздері. Шағын көлемді шығармалар. Ірі көлемді шығармалар. Эстрадалық жанрдағы шығармалар.

6-тақырып. Музыкалық шығармалардың негізгі нысандарын құру заңдылықтары. Шығарманы орындау жоспары бойынша біліктіліктің пайда болуы. Орындалатын шығарманың сюжеттік-психологиялық астарын құрастырудағы біліктілікті қалыптастыру.

7-тақырып. Интонация өнері. Суырыпсалудың (импровизация) өнер. Техникалық және көркемдік жабдықталуды жетілдіру.

67. 3 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

3 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) non-legato, legato, staccato, marcato, martele штрихтарын және олардың алмасуын біледі;

2) трель мен мелизмдердің қарапайым түрлерін орындай білу машықтарын, дыбыстау динамикасын біледі;

3) көркем-музыкалық ой-өрістің дағдыларын ие;

4) дыбыс тазалығы (интонация), дыбыс шығару және ырғақ бойынша жұмыс істей біледі;

5) жеңіл-желпі шығармаларды өз беттерінше талдайды және нотаны парақтан оқу дағдыларын игереді.

68. 4 сыныптағы бағдарламалық талаптар:

1) non-legato, legato, staccato, marcato, martele негізгі штрихтарымен және олардың алмасуымен, трельдер мен мелизмдерді орындау дағдыларын, vibrato тәсілін меңгеру;

2) бұрын меңгерген аспапта ойнаудың музыкалық-орындаушылық дағдыларын жетілдіру оның жалпы мәдени деңгейінің дамуымен, оның шығармашылық дербестіке талпынуымен, белсенділігімен тығыз байланысты іске асырылады;

3) стилі, жанры жағынан әртүрлі репертуарлық тізбе бұрын меңгерген ойнау тәсілдерін, штрихтарды, олардың үйлестірілген нұсқаларын қамтиды, шығармамен өз бетінше жұмыс;

4) есте сақтауы бойынша 2-3 (мажорлы және минорлы) гаммаларды, бірінші, екінші және үшінші позициялардағы және ауысулардағы арпеджионы (айналымдарымен), техниканың әртүрлі түріне арналған 3-4 этюдті, әртүрлі сипаттағы 4-5 пьесаны, 2 ірі нысанды шығарманы, 2-3 эстрадалық шығарманы меңгеру және орындау.

69. 4 сыныптағы оқу пәнінің маұмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Ойнау мәдениетін қалыптастыру. Музыкалық сауат негіздері. Орындау аппаратының тиімді ұйымдасуын қалыптастыру. Тыныс алу техникасы. Амбушюр қалыптастыру.

2-тақырып. Орындаушылық дағдылардың қалыптастыру. Дыбыс шабуылы. non-legato, legato, staccato, marcato, martele штрихтары және олардың орындалу ерекшеліктері. Саусақтар аппликатурасы. Интонация. Вибрато.

3-тақырып. Основы музыкальной терминологии. Трели. Мелизмы. Динамические оттенки.

4-тақырып. Есту қабілетін бақылауды дамыту. Тыныс алуға арналған жұмыс құралдараның кешені. Қисынды (логикалық) ойлау қабілеттерін дамыту. Шығарма бойынша өзіндік жұмыс қағидаттары. Сахна мәдениетін тәрбиелеу.

5-тақырып. Шығармашылық дағдыларды дамыту. Парақтан оқу дағдыларының негіздері. Шағын көлемді шығармалар. Ірі көлемді шығармалар. Эстрадалық жанрдағы шығармалар.

6-тақырып. Кәсіби қасиеттерін қалыптастыру. Музыкалық шығармалардың негізгі нысандарын құру заңдылықтары. Қазақ музыкасының интонациялық дәстүрлері. Орындалатын шығарманың сюжеттік-психологиялық астарын құрастырудағы біліктілікті қалыптастыру.

7-тақырып. Вибрато өнері. Интонация өнері. Суырыпсалашылық (импровизация) өнер. Техникалық және көркемдік жабдықталуды жетілдіру.

70. 4 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

4 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) non-legato, legato, staccato, marcato, martele штрихтарын және олардың алмасуын біледі;

2) трель мен мелизмдерді орындай білу машықтарын, vibrato тәсілін игереді;

3) екі еселенген staccato және күрделі ырғақтық суреті бар техникамен жаттығулар және этюдтерді орындаудың бастапқы дағдыларын игереді;

4) көркем-музыкалық ойлау дағдыларын игеру; дыбыс тазалығы (интонация), дыбыстау динамикасы және ырғақ бойынша жұмыс істей алады.

71. 5 сыныптағы бағдарламалық талаптар:

1) бұрын меңгерген саксофонда ойнаудың музыкалық-орындаушылық дағдыларын жетілдіруді жалғастыру, дыбыспен және орындау техникасымен жұмыс, стилі және жанры жағынан әртүрлі шығармаларды үйрену, гаммаларды, жаттығуларды, этюдтерді орындауды жетілдіру; концерттерде, фестивальдерде, байқауларда өнер көрсетуге арналған кәсіби-бағдарланған бағдарламаларды дайындау, бітіру емтиханына дайындық.

72. 5 сыныптағы оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Ойнау мәдениетін қалыптастыру. Музыкалық сауат негіздері. Орындау аппаратының тиімді ұйымдасуын қалыптастыру. Тыныс алу техникасы. Амбушюр қалыптастыру.

2-тақырып. Орындаушылық дағдылардың қалыптастыру. Дыбыс шабуылы. Негізгі штрихтар және олардың орындалу ерекшеліктері. Основные штрихи и особенности их исполнения. Саусақтар аппликатурасы. Интонация. Вибрато. Қос staccato, frulato техникасы.

3-тақырып. Музыкалық терминология негіздері. Динамикалық бояулар. Темптер, агогика.

4-тақырып. Үрлемелі аспаптарда ойнау қабілеттерін кешенді тәрбиелеу. Есту қабілетін бақылауды дамыту. Тыныс алуға арналған жұмыс құралдараның кешені. Қисынды (логикалық) ойлау қабілеттерін дамыту. Шығарма бойынша өзіндік жұмыс қағидаттары. Сахна мәдениетін тәрбиелеу.

5-тақырып. Шығармашылық дағдыларды жетілдіру. Парақтан оқу дағдыларының негіздері. Интонациялық дағдыларды жетілдіру техникасы. Шағын көлемді шығармалар. Ірі көлемді шығармалар. Эстрадалық жанрдағы шығармалар.

6-тақырып. Кәсіби қасиеттерін қалыптастыру. Музыкалық шығармалардың негізгі нысандарын құру заңдылықтары. Қазақ музыкасының интонациялық дәстүрлері. Орындалатын шығарманың сюжеттік-психологиялық астарын құрастырудағы біліктілікті қалыптастыру.

7-тақырып. Вибрато өнері. Интонация өнері. Суырыпсалушылық (импровизация) өнер. Техникалық және көркемдік жабдықталуды жетілдіру.

73. 5 сыныптың ибағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

5 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) саксофонда негізгі штрихтарын және олардың алмасуын орындауды біледі;

2) трель және мелизмдерді орындау дағдыларын, vibrato тәсілін игерген;

3) екі еселенген staccato, frulato техникасымен жаттығулар және этюдтерді орындаудың бастапқы дағдыларын игерген;

4) күрделі суреті бар жаттығулар мен этюдтерді өз беттерінше талдай алады;

5) дыбыс тазалығы (интонация), дыбысталу динамикасы, ырғақ, парақтан оқу дағдыларын, музыкалық-көркем ойлау дағдыларына ие;

6) музыкалық көркем ойлаудың жалғасып жатқан дағдыларын, суырып салушылық өнердің негіздерін біледі.

74. 6-7 сыныптардағы бағдарламалық талаптар:

1) күрделілігі жоғары гаммаларды, жаттығуларды және этюдтерді орындау техникасын жетілдіру; стилі және жанры жағынан әртүрлі шығармаларды үйрену, музыкалық-орындаушылық деңгейінің құралдар кешеніне ие болу;

2) есте сақтауы бойынша 5-6 (мажорлы және минорлы) гаммаларды, айналымдарымен үшдыбыстылықты, хроматикалық гаммаларды, 5-7 этюдті, 6-8 пьесаны, 2-3 ірі нысанды шығарманы, суырып салушылық бөлігі бар 2-3 эстрадалық шығарманы меңгеру және орындау.

75. 6-7 сыныптардағы оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Ойнау мәдениетін қалыптастыру. Музыкалық сауат негіздері. Орындау аппаратының тиімді ұйымдасуын қалыптастыру. Тыныс алу техникасы. Амбушюр қалыптастыру.

2-тақырып. Орындаушылық дағдылардың қалыптастыру. Дыбыс шабуылы. Негізгі штрихтар және олардың орындалу ерекшеліктері. Саусақтар аппликатурасы. Интонация. Вибрато.

3-тақырып. Музыкалық терминдердің негізі. Трель. Мелизмдер. Динамикалық бояулар.

4-тақырып. Есту қабілетін бақылауды дамыту. Тыныс алуға арналған жұмыс құралдараның кешені. Қисынды (логикалық) ойлау қабілеттерін дамыту. Шығарма бойынша өзіндік жұмыс қағидаттары. Сахна мәдениетін тәрбиелеу.

5-тақырып. Шығармашылық дағдыларды дамыту. Парақтан оқу дағдыларының негіздері. Интонациялық дағдыларды дамыту техникасы. Тасымалдау техникасын дамыту. Шағын көлемді шығармалар. Ірі көлемді шығармалар. Эстрадалық жанрдағы шығармалар.

6-тақырып. Кәсіби қасиеттерін қалыптастыру. Музыкалық шығармалардың негізгі нысандарын құру заңдылықтары. Шығарманың орындаушылық жоспары. Қазақ музыкасының интонациялық дәстүрлері. Орындалатын шығарманың сюжеттік-психологиялық астарын құрастыру.

7-тақырып. Вибрато өнері. Интонация өнері. Суырыпсалуды (импровизация) өнер. Техникалық және көркемдік жабдықталуды жетілдіру.

76. 4-7 сыныптардың бағдарламалық игеруден күтілетін нәтижелер.

6-7 сыныптарда оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) гаммалар мен үшдыбыстақтарды (жылдам қарқынмен), хроматикалық гаммаларды, түрлі штрих нұсқаларындағы гаммаларды орындау дағдыларының жоғарғы деңгейін игереді;

2) мелодияны тасымалдай (транспонирование) біледі;

3) сахна мәдениетін меңгереді;

4) балалар музыка мектептерінің репертуарындағы негізгі жанрлық және стильдік бағыттардағы музыкалық шығармаларды өз бетінше жаттауды және сауатты, мәнерлі, техникалық жағынан еркін орындауды біледі;

5) ансамбльде ойнау, парақтан оқу және естуі бойынша теру дағдыларына ие;

6) музыка өнері саласында білім беру бағдарламасы талаптарының деңгейінде жеткілікті музыкалық ой-өрісі бар;

- 7) орындалатын музыкалық шығармаларды талдай алады;
- 8) музыкалық формалар туралы түсінігі бар;
- 9) теориялық білімдерін орындаушылық практикада қолдана алады;

10) өзінің музыкалық аспабының тарихын біледі.

77. Үлгерімді бақылаудың мақсаты білім алушының білім беру бағдарламасын игерудегі нәтижелілігін анықтау болып табылады.

Музыкалық білім беруде оқыту нәтижелерін бақылау өлшемшарттары пән бойынша ағымдық үлгерім нәтижелерінен және байқауларда алған бағаларынан тұрады.

90. Білім алушылардың бағдарламаны игеруі бақылау жұмысы, техникалық сынақ, академиялық концерт, емтихан, қорытынды аттестаттау – емтихан түрінде іске асырылады.

Аттестаттау формасы және білім алушылардың сыныптар бойынша көрсетілімдеріне қойылатын бақылау-бағдарламалық талаптары:

1) 1 сынып – екінші тоқсанда: бақылау жұмысы (2 пьеса), үшінші тоқсанда: академиялық концерт (2 этюд, 1 пьеса), төртінші тоқсанда: техникалық сынақ (түрлі сипаттағы 3 пьеса немесе кеңейтілген түрдегі пьеса (вариация);

2) 2 сынып – бірінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихитар, әртүрлі сипаттағы 2 этюд), екінші тоқсанда: академиялық концерт (түрлі сипаттағы 2 пьеса немесе кеңейтілген түрдегі пьеса), үшінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихтар, түрлі сипаттағы 2 этюд); академиялық концерт (2 пьеса), төртінші тоқсанда: техникалық сынақ (1 пьеса, 1 ірі нысанды шығарма);

3) 3 сынып – бірінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихтар, түрлі сипаттағы 2 этюд); екінші тоқсанда: академиялық концерт (түрлі сипаттағы 2 пьеса немесе кеңейтілген пьеса), үшінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрих, түрлі сипаттағы 2 этюд); академиялық концерт (2 пьеса); төртінші тоқсанда: техникалық сынақ (1 пьеса, 1 ірі нысанды шығарма);

4) 4 сынып – бірінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихтар, түрлі сипаттағы 2 этюд); екінші тоқсанда: академиялық концерт (түрлі сипаттағы 2 пьеса немесе кеңейтілген пьеса), үшінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихтар, түрлі сипаттағы 2 этюд); академиялық концерт (2 пьеса); төртінші тоқсанда: техникалық зачет (1 пьеса, 1 ірі нысанды шығарма);

5) 5 сынып – бірінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихтар, түрлі сипаттағы 2 этюд), екінші тоқсанда: бітіру емтиханының тыңдалымы (ірі нысанды шығарма, эстрада жанрындағы немесе виртуозды сипаттағы 1 пьеса); үшінші тоқсанда: бітіру емтиханының тыңдалымы (ірі нысанды шығарма, түрлі сипаттағы 2

пьеса, қазақстандық композитордың 1 пьесасы); төртінші тоқсанда: қорытынды аттестаттау – бітіру емтиханы (2 ірі нысанды шығарма, эстрада жанрындағы немесе виртуозды сипаттағы 1 пьеса, түрлі сипаттағы 2 пьеса, қазақстандық композитордың 1 пьесасы);

6) 6 сынып – бірінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихтар, түрлі сипаттағы 2 этюд); екінші тоқсанда: академиялық концерт (түрлі сипаттағы 2 пьеса немесе кеңейтілген пьеса), үшінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихтар, түрлі сипаттағы 2 этюд); академиялық концерт (2 пьеса), төртінші тоқсанда: емтихан (2 ірі нысанды шығарма, эстрада жанрындағы немесе виртуозды сипаттағы 1 пьеса, түрлі сипаттағы 2 пьеса, қазақстандық композитордың 1 пьесасы);

7) 7 сынып – бірінші тоқсанда: техникалық сынақ (гамма, арпеджио, штрихтар, түрлі сипаттағы 2 пьеса), екінші тоқсанда: бітіру емтиханының бағдарламасының тыңдалымы (ірі нысанды шығарма, эстрада жанрындағы немесе виртуозды сипаттағы 1 пьеса), үшінші тоқсанда: бітіру емтиханының бағдарламасының тыңдалымы (ірі нысанды шығарма, түрлі сипаттағы 2 пьеса, қазақстандық композитордың 1 пьесасы); төртінші тоқсанда: қорытынды аттестаттау – бітіру емтиханы (виртуозды сипаттағы 1 пьеса, кантиленді сипаттағы 1 шығарма, 1 ірі нысанды шығарма, суырып салушылық бөлімі бар эстрадалық жанрдағы 1 пьеса).

79. Педагог білім алушының жұмысын бағалау кезінде келесі өлшемшарттарды ескереді:

1) музыкалық шығарманы мазмұнына сәйкес көркемдеп орындауы;

2) өзінің орындауын бақылауы;

3) қажетті болған жағдайларда ойнауын түзету;

4) орындаудың арнайы технологиялық түрлерін білуі;

5) форма сезімін түсінуі;

6) мәнерлі ырғақтау;

7) темптің тұтастығы;

8) метроритмикалық қағыстың анықтығы;

9) қанық динамикалық түрлілігі;

10) сахнадағы әртүстік ұстауы.

92. Бағалау өлшемшарттары:

1) «5» «өте жақсы» бағасы – музыкалық шығарманың мазмұнын бейнені мәнерлі жеткізуі, форма сезімін, қарқынның біркелкілігін нақты түсіну, мәнерлі екпіндейді, ырғақтық соғудың (пульсация) анықтылығы, динамикалық түрлілігі, өз орындауын тыңдауы, орындау техникасын еркін игеруі, әртістілігі және беріле орындауы;

2) «4» «жақсы» бағасы – шығарманың формасын, музыкалық тілді, музыкалық мәнерліліктің құралдарын сауатты түсінуі, ноталық

мәтінді қалыпты орындауы, қарқынның жылдамдығы, екпіндеуінің мәнерлілігі, динамикалық түрлілігі, естуді бақылауының жеткіліксіздігі, сахнада өзін ұстауындағы психологиялық тұрақсыздығы;

3) «3» «қанағаттанарлық» бағасы – музыканың бейнесін түсінбей авторлық ноталық мәтінді формальді түрде оқуы, өз орындауын тыңдай отырып бақылауы нашар, темптік-ырғақтық дұрыс ұйымдаспағандығы, динамикалық бірсарындылығы және дыбысталудың бір қалыптылығы, сахнада өзін өзі ұстауының психологиялық тұрақсыздығы;

4) «2» «қанағаттанарлық емес» бағасы – ноталық мәтінді қателермен орындау, есту арқылы бақылаудың болмауы, метроритмикалық тұрақсыздық, дыбысшығару мен дыбыс жүргізудің сапасының төмендігі, мәнерлі ырғақтаудың болмауы, орындау кезінде жиі тоқтап қалуы;

5) сынақ (баға қойылмайды) – жұмысы оқытудың осы кезеңінің деңгейіне сәйкес.

Образовательная программа по предмету «Саксофон» детских музыкальных школ и музыкальных отделений детских школ искусств

1. Образовательная программа по предмету «Саксофон» для детских музыкальных школ и музыкальных отделений детских школ искусств (далее - Программа) определяет единый комплекс основных характеристик образования, включающий цель, результаты и содержание обучения, организацию образовательного процесса, способы и методы их реализации, критерии оценки результатов обучения по предмету «Саксофон».

2. В настоящей программе используются следующие понятия:

1) аккорд – сочетание трёх и более музыкальных звуков разной высоты, взятых одновременно.

2) аппликатура – порядок расположения и чередования пальцев при игре на музыкальном инструменте;

3) арпеджио – способ исполнения аккордов на фортепиано некоторых клавишных (ксилофон, виброфон) и струнных инструментах, при котором звуки аккорда следуют один за другим;

4) гамма – [звукоряд](#) неопределённой протяжённости, соседние ступени которого отстают друг от друга на [целый тон](#) или [полутон](#). Под гаммой в школьной исполнительской практике подразумевают восходящие либо нисходящие [октавные](#) звукоряды;

5) атака звука – первоначальный импульс звукоизвлечения, необходимый для образования звуков при игре на каком-либо музыкальном инструменте или при пении вокальных партий; некоторые нюансировочные характеристики различных способов звукоизвлечения, исполнительских штрихов, артикуляции и фразировки;

6) звукоизвлечение – извлечение, порождение звуков при игре на музыкальном инструменте или пении;

7) мелизмы – различные мелодические украшения звука, не меняющие темпа и ритмического рисунка мелодии;

8) стаккато – музыкальный штрих, предписывающий исполнять звуки отрывисто, отделяя один от другого паузами; стаккато — один из основных способов извлечения звука (артикуляции), противопоставляемый легато;

9) этюд – музыкальное произведение, основанное на виртуозных пассажах. произведение крупной формы;

10) трезвучие – аккорд, состоящий из трёх звуков, расположенных по терциям.

3. Цель программы: развитие личности ребенка, способного к творческому самовыражению через грамотное овладение инструментом саксофон.

4. Задачи программы.

1) освоение музыкальной грамоты, исполнение на саксофоне произведений различных жанров и форм в соответствии с программными требованиями;

2) овладение основными навыками, позволяющими грамотно исполнять музыкальные произведения соло и в ансамбле;

3) развитие музыкального слуха, чувство метроритма, музыкальной памяти, музыкального мышления, творческого воображения, артистических способностей;

4) формирование образного мышления, эмоционального восприятия музыки, позитивной мотивации обучающегося к творческой деятельности;

5) расширение музыкального кругозора, развитие индивидуальных способностей обучающегося.

6) воспитание у обучающегося культуры сольного и ансамблевого музицирования на инструменте, стремления к практическому использованию приобретенных знаний, умений и навыков игры на гобое;

7) воспитание правильного восприятия музыки, умения слушать музыкальное произведение, воспитание художественного вкуса, культуры исполнительского мастерства на основе осознанного восприятия музыки;

8) формирование личности юного музыканта, активное участие в различных концертах, конкурсах, фестивалях. ранняя профессиональная ориентация обучающихся;

9) воспитание любви к искусству через освоение отечественных и мировых культурных ценностей, традиций, лучших образцов народного творчества.

5. Срок освоения программы – семь лет.

6. Объем учебного времени на реализацию программы определяется типовым учебным планом детских музыкальных школ, приведенном в приложении 1 к настоящему приказу. Обучение осуществляется в индивидуальной форме.

7. Цель учебного предмета реализуется через систему ключевых задач личностного, познавательного, коммуникативного и социального развития. Содержание обучения реализуется во взаимосвязи со способами действий, формами общения с музыкальным творчеством, которые формируются в учебном процессе.

8. Особенностью программы является ее общеразвивающая направленность на приобретение детьми знаний, умений и навыков игры на скрипке, опыта творческой деятельности, приемов сольного и ансамблевого исполнительства.

9. Предмет ориентирован на традиционное обучение, индивидуально-дифференцированный подход к каждому обучающемуся, развитие художественно-образного мышления, овладение детьми духовными и культурными ценностями, выявление одаренных детей в области музыкального искусства.

10. Педагог создает условия для реализации индивидуального подхода к каждому обучающемуся за счет гибкости в постановке учебных задач, возможности формирования стратегии обучения каждого ребенка.

11. Основные принципы достижения цели программы:

- 1) постепенность в развитии природных способностей детей;
- 2) строгая последовательность в овладении музыкальной лексикой и техническими приемами;
- 3) систематичность и регулярность занятий;
- 4) целенаправленность учебного процесса.

12. Программа предназначена для обучения детей, желающих освоить технику игры на саксофоне, научиться исполнять обработки казахских, русских народных мелодий, музыки народов мира и переложения классических произведений.

13. Программа создает условия для овладения обучающимися приёмами игры на саксофоне в объёме, необходимом для дальнейшей практической деятельности будущего музыканта.

14. Программа направлена на творческое, эстетическое, духовно-нравственное развитие обучающегося и даёт возможность приобретения опыта исполнительской сольной, ансамблевой, оркестровой практики, навыков самостоятельной работы по изучению и постижению музыкального искусства.

15. Программа рассчитана на детей различной степени музыкальной одарённости, подготовки и общего развития. Педагог создает условия для реализации индивидуального подхода к каждому обучающемуся за счет гибкости в постановке учебных задач, возможности формирования стратегии обучения каждого ребенка. Особое внимание педагог обращает на доступность, постепенность и последовательность в освоении музыкальных знаний, пробуждение у детей интереса к музыке.

16. Программа ориентирована на выработку у обучающегося личностных качеств, способствующих:

- 1) освоению обучающимся знаний, умений и навыков игры на саксофоне, позволяющих творчески исполнять музыкальные произведения в соответствии с необходимым уровнем музыкальной грамотности;
- 2) приобретению обучающимся опыта творческой деятельности;

3) овладению обучающимся духовными и культурными ценностями народов мира;

4) получению музыкального образования и приобщению к музыкальной культуре;

5) формированию у обучающегося комплекса знаний, умений и навыков, позволяющих в дальнейшем осваивать основные профессиональные образовательные программы в области музыкального искусства.

17. Психолого-педагогическое сопровождение направлено на:

1) создание условий для личностного, интеллектуального и социального развития, профессионального самоопределения обучающегося, соответствующих его индивидуальности, развитию творческих способностей, с учетом интеллектуально-личностных возможностей;

2) создание у обучающегося позитивной мотивации к обучению;

3) оказание помощи личности в ее самопознании, формировании адекватной самооценки и адаптации в реальных жизненных условиях, преодолении кризисных ситуаций и достижении эмоциональной устойчивости, способствующих личностному росту и саморазвитию обучающегося;

4) оказание психологической помощи и поддержки обучающегося в соответствии с целями и задачами программы.

18. Привитие обучающемуся необходимых исполнительских навыков и умений осуществляется в процессе работы над различными по содержанию, характеру и стилю художественными произведениями, а музыкальное воспитание и развитие их основывается на изучении народной музыки, творчества казахстанских, русских и зарубежных композиторов.

19. Основная практическая задача коллективного музицирования – формирование специальных ансамблевых навыков игры, которые предполагают умение слушать звучание ансамбля, ощутить единый ритмический пульс, играть согласованно и художественно в изменчиво гибком ритме, совместно исполнять, взаимодействовать с участниками ансамбля.

20. Программа учитывает возрастные и индивидуальные особенности обучающегося, ориентирована на развитие функциональной грамотности школьников и достижение ключевых и предметных компетенций (освоенных специфических знаний, умений, навыков в рамках учебного предмета).

21. Методологическая основа программы:

1) концепция целостного подхода к формированию личности;

2) теория возрастного, личностно-деятельностного, индивидуально-дифференцированного и проблемно-исследовательского подходов в обучении;

3) общедидактические постулаты современной педагогики, детерминированные ими подходы к содержанию, формам и методам образовательного процесса;

4) разработка проблемы развития творческих и исполнительских способностей обучающегося в контексте развивающего обучения;

5) теоретические и методические установки видных педагогов и музыковедов.

22. Педагогические принципы отбора содержания учебного материала:

1) принцип природосообразности и доступности учитывает возрастные особенности обучающегося, позволяя отобрать доступный для слушания, изучения, исполнения учебный материал, который будет способствовать музыкальному и духовно-нравственному развитию обучающегося;

2) принцип преемственности означает связь между всеми классами обучения на уровне содержания и музыкально-исполнительской деятельности обучающегося;

3) принцип индивидуализации обучения является главным способом практического освоения исполнительских навыков игры на инструменте;

4) принцип творчества раскрывает способности и склонности обучающихся, способствует созданию ситуации успеха, радости общения с искусством.

23. Специфика индивидуального обучения по предмету «Саксофон» создает условия для вариативности выбора методов, средств, форм обучения и подбора репертуарного комплекса.

24. Для достижения поставленных задач используются следующие методы обучения:

1) словесный метод (беседа, рассказ, объяснение, дискуссия);

2) наглядно-демонстрационный (исполнение произведения педагогом на инструменте, наблюдение, показ интерактивных и мультимедийных презентаций);

3) практический (работа на инструменте, подготовительные упражнения, самостоятельный разбор произведения, работа над отдельными частями произведения);

4) аналитический (сравнения и обобщения, развитие логического мышления);

5) эмоциональный (подбор ассоциаций, образов, художественного впечатления, развитие музыкально-образного мышления).

25. Выбор методов зависит от возраста и индивидуальных особенностей обучающегося, физических данных, уровня развития музыкальных способностей.

26. Формы занятий:

- 1) практические – приемы и навыки игры отрабатываются на инструменте;
- 2) групповые занятия проводятся для коллективного музицирования в ансамбле;
- 3) репетиционно-концертные (подготовка и публичное представление концертных номеров);
- 4) конкурсы;
- 5) урок-игра (использование игровых технологий на уроке);
- 6) урок-экскурсия.

27. Основной формой учебно-воспитательной работы в классе является урок, проводимый как индивидуальное занятие педагога с обучающимся. Индивидуальные формы занятий сочетаются с игрой в ансамбле с педагогом или другими обучающимися.

28. Основной формой учебно-воспитательной работы в классе является урок, проводимый как индивидуальное занятие педагога с обучающимися. Программа занятий состоит из одновременно проводимых теоретических и практических занятий.

29. Виды внеурочных форм работы:

- 1) игра в ансамбле;
- 2) подготовка к концертным, конкурсным выступлениям;
- 3) участие в творческих и культурно-просветительских мероприятиях;
- 4) посещение филармоний, театров, концертных залов, музеев и др.;
- 5) встречи с музыкальными деятелями, исполнителями, композиторами.

30. На основе настоящей программы педагог разрабатывает рабочую учебную программу, которая определяет оптимальные и наиболее эффективные для данного класса содержание, формы, методы и приемы организации образовательного процесса.

31. Структурные элементы рабочей учебной программы:

- 1) титульный лист;
 - 2) пояснительная записка;
 - 3) планирование учебной деятельности;
 - 4) учебно-методическое обеспечение учебного процесса.
31. На титульном листе размещаются основные сведения:
- 1) название организации образования;
 - 2) название учебного предмета;

3) обозначение класса, для которого разработана рабочая учебная программа;

4) сроки действия рабочей учебной программы (учебный год);

5) краткая информация о педагоге;

6) место для отметки об утверждении рабочей учебной программы руководителем организации образования.

32. Содержание пояснительной записки:

1) образовательная программа как основание;

2) педагогическая цель и задачи, актуальные при обучении предмету в данном классе;

3) особенности обучения в данном классе (развивающие, коррекционно-развивающие, работа с одаренными детьми);

4) особенности и проблемы, существующие в организации работы в данном классе;

5) информация об изменении сроков и/или времени изучения отдельных тематических блоков (разделов) с указанием причин и целесообразности изменений.

33. Раздел «Планирование учебной деятельности» содержит календарно-тематическое планирование с выделением характеристик деятельности обучающихся, репертуарный перечень по классам.

34. Содержание раздела «Учебно-методическое обеспечение учебного процесса»:

1) перечень познавательной литературы для обучающегося;

2) перечень методической литературы для педагога;

3) перечень учебно-наглядных пособий.

35. Рабочая учебная программа педагога рассматривается на заседании методического совета и утверждается руководителем организации образования до начала учебного года.

36. Педагог на основе рабочей учебной программы составляет индивидуальный план обучения на каждого обучающегося. Индивидуальный план характеризует гармоничный процесс музыкального и духовно-нравственного развития обучающегося.

37. Индивидуальный план обучающегося составляется на каждое полугодие, утверждается руководителем организации образования, заносится в журнал или личное дело обучающегося.

38. При составлении индивидуального плана учитываются перспективные и текущие задачи планирования индивидуальной работы в соответствии с характеристикой обучающегося в начале и конце учебного года.

В одном и том же классе индивидуальные планы по реализации программы, концертные и экзаменационные программы значительно отличаются по уровню сложности.

39. Индивидуальный план обучающегося отражает широкие репертуарные тенденции, обновление и обогащение репертуара благодаря привлечению народной, классической и современной музыки с использованием элементов композиторской техники.

40. Правильная организация учебного процесса, успешное и всестороннее развитие музыкально-исполнительских данных обучающегося зависят непосредственно от того, насколько тщательно спланирована работа в целом, продуман выбор репертуара.

41. Педагог вырабатывает индивидуальную репертуарную стратегию для каждого обучающегося с учетом его музыкальных потребностей и особенностей дарования.

42. Педагог формирует индивидуальный репертуарный перечень музыкальных произведений, систематизирует произведения и дополняет репертуар в соответствии с индивидуальными возможностями обучающегося.

43. Репертуарный перечень включает произведения казахской, русской, зарубежной музыки, высокохудожественные детские, юношеские пьесы современных композиторов, популярные песни из мультфильмов, детских кинофильмов, народную музыку.

44. Педагог активно использует в учебном процессе обработки казахских народных песен, произведения казахстанских композиторов, учитывая в процессе их изучения характерные ладовые, гармонические, ритмические и мелодические особенности.

45. Насыщенность учебного репертуара сочинениями разных жанров и стилей создает благоприятную ситуацию для изучения, сравнения, систематизации музыкального материала.

46. Педагог систематически обновляет и расширяет репертуарный перечень, включая в него лучшие пьесы, создаваемые современными отечественными и зарубежными композиторами.

47. Педагог тщательно продумывает методику и репертуар обучающегося, добиваясь постепенного перехода от менее трудных заданий к более сложным, подбирая учебный материал, доступный для обучающегося как со стороны художественного содержания, так и техники исполнения.

48. Педагог устанавливает степень завершенности работы над репертуаром, фиксирует этапы изучения произведений, варьирует объём и сложность программы, пополняя репертуарный список за счёт нового репертуара с учётом личностного и индивидуального подходов к каждому обучающемуся.

49. В работе над репертуаром педагог учитывает, что часть произведений предназначена для публичного или концертного (экзаменационного) исполнения, остальные - для работы в классе или в порядке ознакомления.

50. В индивидуальный план не включаются произведения, превышающие музыкально-исполнительские, художественные, технические возможности обучающегося, также не соответствующие его возрастным особенностям.

51. Для расширения музыкального кругозора обучающегося, помимо произведений, детально изучаемых в классе, осуществляется знакомство с целым рядом разнохарактерных пьес, допуская при этом различную степень завершенности работы над ними, не требуя обязательного выучивания наизусть.

52. Обязательные разделы индивидуального плана:

- 1) работа над гаммами;
- 2) работа над этюдами и упражнениями;
- 3) исполнение пьес классических и современных авторов;
- 4) исполнение произведений композиторов Казахстана;
- 5) обработки народных песен и танцев;
- 6) работа в составе ансамбля;
- 7) навыки чтения нот с листа.

53. В конце каждого полугодия педагог отмечает качество выполнения задания и вносит изменения в ранее утвержденный репертуарный перечень, в конце года даёт характеристику музыкального и технического развития, успеваемости и работоспособности обучающегося.

54. Характеристика обучающегося на конец года освещает следующие стороны его индивидуальности:

- 1) уровень музыкальных данных (слух, ритм, память);
- 2) соответствие исполнительского аппарата, обучающегося данному музыкальному инструменту;
- 3) степень приспособляемости к инструменту;
- 4) общее развитие, эмоциональность, восприимчивость, скорость реакции;
- 5) отношение к занятию музыкой;
- 6) работоспособность, собранность;
- 7) умение заниматься самостоятельно;
- 8) степень грамотности в разборе текста;
- 9) скорость освоения музыкальных произведений;
- 10) успехи к концу года;
- 11) недостатки в музыкально-техническом развитии обучающегося и задачи по их преодолению.

55. Для характеристики обучающегося отмечаются такие индивидуальные качества, как целеустремленность, наличие художественного воображения, свободное владение инструментом, наличие технической свободы.

56. Самостоятельные занятия проводятся регулярно и систематически. Объем работы определяется с учетом минимальных затрат на подготовку домашнего задания, параллельного освоения детьми программы общего среднего образования.

57. Индивидуальная домашняя работа проводится в несколько приемов и строится в соответствии с рекомендациями педагога. В первую очередь прорабатываются самые сложные задания. С учетом умственных и физических возможностей обучающегося педагог определяет время работы над тем или иным произведением.

58. Межпредметные связи предмета «Саксофон» с предметами «Сольфеджио», «Казахская музыкальная литература», «Мировая музыкальная литература», «Коллективное музицирование» побуждают обучающихся к целостному познанию различных художественных явлений.

59. Программные требования в 1 классе:

1) знакомство с инструментом, игра упражнений, песенок-прибауток на одной-двух нотах, освоение мажорных и минорных тетрахордов, освоение основных штрихов: legato, non legato;

2) знакомство с элементами музыкальной грамоты, освоение музыкального ритма в виде простых ритмических упражнений, связанных с иллюстрацией на саксофоне ритма слов. Игра ритмических рисунков на одной-двух нотах. Знакомство с основой динамики – forte, piano, игра по нотам;

3) освоение и исполнение по памяти 2-3 мажорных (минорных) гамм и арпеджио (тонические трезвучия) в одну или в две октавы, 3-4 этюдов, 4-5 пьес.

60. Содержание учебного предмета в 1 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Игровая культура. Основы музыкальной грамоты. Формирование рациональной организации игрового аппарата. Техника дыхания. Формирование амбушюра.

Тема 2. Формирование исполнительских навыков. Атака звука. Штрихи non-legato, legato и особенности их исполнения. Аппликатура пальцев.

Тема 3. Основы музыкальной терминологии. Динамические оттенки.

Тема 4. Развитие слухового контроля. Работа над дыханием. Развитие логического мышления. Самостоятельная работа над произведением. Сценическая культура.

Тема 5. Основы навыков чтения с листа. Произведения малой формы.

Тема 6. Формирование компетенций по созданию сюжетно-психологического подтекста исполняемых произведений.

Тема 7. Техническая и художественная оснащенность.

61. Ожидаемые результаты освоения программы 1 класса.

К концу обучения в 1 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

- 1) знает строение саксофона и названий его частей;
- 2) знает аппликатуры, простейшие штриховые и динамические обозначения;
- 3) владеет начальными навыками музыкально-слуховых представлений, музыкально-образного мышления;
- 4) владеет навыками организации целесообразных игровых движений, контроля качества звучания, интонации, ритма;
- 5) владеет навыками рациональной организации игрового аппарата: общая постановка, постановка исполнительского дыхания, постановка амбушюра, артикуляционная постановка, аппликатурная постановка;
- 6) умеет исполнять гаммы и трезвучия в несложных тональностях в штрихах non-legato, legato, народные мелодии и легкие пьесы;
- 5) владеет начальными навыками чтения нот с листа.

62. Программные требования во 2 классе:

- 1) последовательное совершенствование освоенных ранее приемов игры, штрихов, работа над игровыми движениями, координацией языка и пальцев, развитием мелкой техники, музыкально-образного мышления, творческого художественного воображения;
- 2) освоение штрихов non-legato, legato, staccato, marcato, исполнение мажорных и минорных гамм;
- 3) совершенствование ранее освоенных музыкально-исполнительских навыков игры на инструменте проводится в тесной связи с развитием его общего культурного уровня, его стремлением к творческой самостоятельности, активности;
- 4) освоение, исполнение по памяти 2-3 гамм (мажорные и минорные), арпеджио трезвучий (с обращениями) в две октавы, 3-4 этюдов, 3-4 пьес, произведения крупной формы.

63. Содержание учебного предмета во 2 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Формирование игровой культуры. Основы музыкальной грамоты. Формирование рациональной организации игрового аппарата. Техника дыхания. Формирование амбушюра.

Тема 2. Формирование исполнительских навыков. Атака звука. Штрихи non-legato, legato, staccato и особенности их исполнения. Аппликатура пальцев.

Тема 3. Основы музыкальной терминологии. Динамические оттенки.

Тема 4. Развитие слухового контроля. Комплекс средств работы над дыханием. Развитие логического мышления. Принципы самостоятельной работы над произведением. Воспитание сценической культуры.

Тема 5. Развитие творческих навыков. Основы навыков чтения с листа. Произведения малой формы. Произведения крупной формы. Произведения эстрадного жанра.

Тема 6. Строение основных форм музыкальных произведений. Приобретение компетенций по созданию исполнительского плана произведения. Создание сюжетно-психологического подтекста исполняемых произведений.

Тема 7. Искусство интонации. Искусство импровизации.

64. Ожидаемые результаты освоения программы 2 класса.

К концу обучения во 2 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

- 1) знает штрихи non-legato, legato, staccato, их чередование;
- 2) владеет начальными навыками приема штриха marcato, динамикой звучания;
- 3) исполняет мажорные и минорные гаммы в две, две с половиной октавы и трезвучий;
- 4) владеет навыками музыкально-слуховых представлений, музыкально-образного мышления, навыками по организации исполнительского аппарата, работы над интонацией, звукоизвлечением и ритмом.

65. Программные требования в 3 классе:

- 1) освоение штрихов non-legato, legato, staccato, marcato, martele и их чередование, начальных навыков исполнения трели и мелизмов, динамики их звучания;
- 2) совершенствование ранее изученных приёмов в более сложном по техническому и художественному содержанию варианте, работа над новыми приёмами и штрихами;
- 3) развитие аппликатурной грамотности, умение самостоятельно разбираться в основных элементах фразировки (мотив, фраза, предложение, часть), работа над навыками чтения с листа, гаммами;
- 4) освоение и исполнение по памяти 2-3 гамм (мажорные и минорные), арпеджио (с обращениями), 3-4 этюдов на различные виды техники, 3-4 пьес различного характера, 1 произведения крупной формы, 1-2 эстрадных произведений.

66. Содержание учебного предмета в 3 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Формирование игровой культуры. Основы музыкальной грамоты. Формирование рациональной организации игрового аппарата. Техника дыхания. Формирование амбушюра.

Тема 2. Атака звука. Штрихи non-legato, legato, staccato, marcato, martele и особенности их исполнения. Аппликатура пальцев. Интонация.

Тема 3. Основы музыкальной терминологии. Динамические оттенки. Темпы, агогика.

Тема 4. Развитие слухового контроля. Комплекс средств работы над дыханием. Развитие логического мышления. Принципы самостоятельной работы над произведением. Воспитание сценической культуры.

Тема 5. Основы навыков чтения с листа. Техника развития интонационных навыков. Развитие навыков транспонирования. Произведения малой формы. Произведения крупной формы. Произведения эстрадного жанра.

Тема 6. Закономерности строения основных форм музыкальных произведений. Интонационные традиции казахской музыки. Формирование компетенций по созданию сюжетно-психологического подтекста исполняемых произведений.

Тема 7. Искусство интонации. Искусство импровизации. Совершенствование технической и художественной оснащенности.

67. Ожидаемые результаты освоения программы 3 класса.

К концу обучения в 3 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

1) знает штрихи non-legato, legato, staccato, marcato, martele и их чередование;

2) владеет начальными навыками исполнения трели и мелизмов, динамикой звучания;

3) владеет навыками музыкально-образного мышления;

4) умеет работать над интонацией, ритмом, звукоизвлечением;

5) владеет навыками самостоятельного разбора несложных произведений.

68. Программные требования в 4 классе:

1) знакомство со штрихами non-legato, legato, staccato, marcato, martele и их чередованием, навыками исполнения трели и мелизмов, приема vibrato;

2) совершенствование ранее освоенных музыкально-исполнительских навыков игры на инструменте проходит в тесной связи с развитием его общего культурного уровня, его стремлением к творческой самостоятельности, активности;

3) разнообразный по стилям, жанрам репертуарный перечень включает ранее освоенные приемы игры, штрихи, их комбинированные варианты, самостоятельная работа над произведением;

4) освоение и исполнение по памяти 2-3 гамм (мажорные и минорные), арпеджио (с обращениями) в первой, второй, третьей

позициях и с переходами, 3-4 этюдов на различные виды техники, 3-4 пьес различного характера, 2 произведений крупной формы, 2-3 эстрадных произведений со сложным ритмическим рисунком и простыми импровизациями.

69. Содержание учебного предмета в 4 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Формирование игровой культуры. Основы музыкальной грамоты. Формирование рациональной организации игрового аппарата. Техника дыхания. Формирование амбушюра.

Тема 2. Формирование исполнительских навыков. Атака звука. Штрихи non-legato, legato, staccato, marcato, martele и особенности их исполнения. Аппликатура пальцев. Интонация. Вибрато.

Тема 3. Основы музыкальной терминологии. Трели. Мелизмы. Динамические оттенки.

Тема 4. Развитие слухового контроля. Комплекс средств работы над дыханием. Развитие логического мышления. Принципы самостоятельной работы над произведением. Воспитание сценической культуры.

Раздел 5. Развитие творческих навыков. Основы навыков чтения с листа. Техника развития интонационных навыков. Развитие навыков транспонирования. Произведения малой формы. Произведения крупной формы. Произведения эстрадного жанра.

Тема 6. Формирование профессиональных качеств. Закономерности строения основных форм музыкальных произведений. Интонационные традиции казахской музыки. Создание сюжетно-психологического подтекста исполняемых произведений.

Тема 7. Искусство вибрато. Искусство интонации. Искусство импровизации. Совершенствование технической и художественной оснащенности.

70. Ожидаемые результаты освоения программы 4 класса.

К концу обучения в 4 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

1) знает штрихи non-legato, legato, staccato, marcato, martele и их чередование;

2) владеет навыками исполнения трели и мелизмов, приема vibrato;

3) владеет начальными навыками исполнения упражнений и этюдов на технику двойного staccato и сложным ритмическим рисунком;

4) владеет навыками музыкально-образного мышления, работы над интонацией, динамикой звучания, ритмом.

71. Программные требования в 5 классе:

1) продолжение совершенствования ранее освоенных музыкально-исполнительских навыков игры на саксофоне, работа над звуком и техникой исполнения, изучение различных по стилям и жанрам произведений, совершенствование исполнения гамм, упражнений, этюдов; подготовка профессионально-ориентированных программ для выступлений на концертах, фестивалях, конкурсах, подготовка к выпускному экзамену.

72. Содержание учебного предмета в 5 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Формирование игровой культуры. Основы музыкальной грамоты. Формирование рациональной организации игрового аппарата. Техника дыхания. Формирование амбушюра.

Тема 2. Формирование исполнительских навыков. Атака звука. Основные штрихи и особенности их исполнения. Аппликатура пальцев. Интонация. Вибрато. Техника двойного staccato, frulato

Тема 3. Основы музыкальной терминологии. Динамические оттенки. Темпы, агогика.

Тема 4. Комплексное воспитание игровых способностей на духовых инструментах. Развитие слухового контроля. Работа над дыханием. Развитие логического мышления. Принципы самостоятельной работы над произведением. Воспитание сценической культуры.

5. Развитие творческих навыков. Основы навыков чтения с листа. Техника развития интонационных навыков. Развитие навыков транспонирования. Произведения малой формы. Произведения крупной формы. Произведения эстрадного жанра.

Тема 6. Формирование профессиональных качеств. Закономерности строения основных форм музыкальных произведений. Создание исполнительского плана произведения. Интонационные традиции казахской музыки. Сюжетно-психологический подтекст исполняемых произведений.

Тема 7. Искусство вибрато. Искусство интонации. Искусство импровизации. Совершенствование технической и художественной оснащенности.

73. Ожидаемые результаты освоения программы 5 класса.

К концу обучения в 5 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

1) знает основные штрихи исполнения на саксофоне и их чередование;

2) владеет навыками исполнения трели и мелизмов, приема vibrato;

3) владеет начальными навыками исполнения упражнений и этюдов на технику двойного staccato, frulato;

4) самостоятельно разбирает этюды и упражнения со сложным ритмическим рисунком;

5) владеет навыками музыкально-образного мышления, работы над интонацией, динамикой звучания, ритмом;

6) владеет навыками чтения нот с листа, навыками музыкально-образного мышления, основами импровизации.

74. Программные требования в 6-7 классах:

1) совершенствование техники исполнения гамм, упражнений и этюдов повышенной сложности; изучение произведений, различных по стилям и жанрам, владение комплексом средств музыкально-исполнительского уровня;

2) освоение и исполнение по памяти 5-6 мажорных и минорных гамм, трезвучий с обращениями, хроматических гамм, 5-7 этюдов, 6-8 пьес, 2-3 произведений крупной формы, 2-3 эстрадных произведений с импровизационной частью.

75. Содержание учебного предмета в 6-7 классах.

Тематическое планирование.

Тема 1. Формирование игровой культуры. Основы музыкальной грамоты. Формирование рациональной организации игрового аппарата. Техника дыхания. Формирование амбушюра.

Тема 2. Формирование исполнительских навыков. Атака звука. Основные штрихи и особенности их исполнения. Аппликатура пальцев. Интонация. Вибрато.

Тема 3. Основы музыкальной терминологии. Динамические оттенки. Темпы, агогика. Мелизмы.

Тема 4. Развитие слухового контроля. Комплекс средств работы над дыханием. Развитие логического мышления. Принципы самостоятельной работы над произведением. Воспитание сценической культуры.

Раздел 5. Развитие творческих навыков. Основы навыков чтения с листа. Техника развития интонационных навыков. Развитие навыков транспонирования. Произведения малой формы. Произведения крупной формы. Произведения эстрадного жанра.

Тема 6. Формирование профессиональных качеств. Закономерности строения основных форм музыкальных произведений. Исполнительский план произведения. Интонационные традиции казахской музыки. Сюжетно-психологический подтекст исполняемых произведений.

Тема 7. Искусство вибрато. Искусство интонации. Искусство импровизации. Совершенствование технической и художественной оснащенности.

76. Ожидаемые результаты освоения программы 6-7 классов.

К концу обучения в 6-7 классах обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

1) имеет высокий уровень владения навыками исполнения гамм и трезвучий (в подвижном темпе), хроматических гамм, гамм в различных штриховых вариантах;

2) умеет транспонировать мелодию;

3) владеет сценической культурой;

4) умеет самостоятельно разучивать и грамотно, выразительно, технически свободно исполнять музыкальные произведения основных жанровых и стилистических направлений из репертуара детской музыкальной школы;

5) обладает навыками игры в ансамбле, чтения с листа и подбора по слуху;

6) обладает достаточным музыкальным кругозором в области музыкального искусства на уровне требований образовательной программы;

7) умеет анализировать исполняемые музыкальные произведения;

8) имеет представление о музыкальных формах;

9) умеет применять теоретические знания в исполнительской практике;

10) знает историю своего музыкального инструмента.

77. Целью контроля успеваемости является выявление результативности в освоении образовательной программы обучающимся.

Критерии оценивания результатов обучения в музыкальном образовании складываются из результатов текущей успеваемости по предмету и оценок, полученных на конкурсах.

78. Контроль освоения программы обучающимися осуществляется в форме контрольной работы, технического зачета, академического концерта, экзамена, итоговая аттестация – в форме экзамена.

Форма аттестации и контрольно-программные требования к выступлениям обучающихся:

1) 1 класса – во второй четверти: контрольная работа (2 пьесы), в третьей четверти: академический концерт (2 этюда, 1 пьеса), в четвертой четверти: технический зачет (3 разнохарактерные пьесы или пьеса развернутого плана (вариации));

2) 2 класса – в первой четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда), во второй четверти: академический концерт (2 разнохарактерные пьесы или пьеса развернутого характера), в третьей четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда); академический концерт

(2 пьесы), в четвертой четверти: технический зачет (1 пьеса, 1 произведение крупной формы);

3) 3 класса – в первой четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда); во второй четверти: академический концерт (2 разнохарактерные пьесы или пьеса развернутого характера), в третьей четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда); академический концерт (2 пьесы); в четвертой четверти: технический зачет (1 пьеса, 1 произведение крупной формы);

4) 4 класса – в первой четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда); во второй четверти: академический концерт (2 разнохарактерные пьесы или пьеса развернутого), в третьей четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда); академический концерт (2 пьесы); в четвертой четверти: технический зачет (1 пьеса, 1 произведение крупной формы);

5) 5 класса – в первой четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда), во второй четверти: прослушивание программы выпускного экзамена (произведение крупной формы, 1 пьеса эстрадного жанра или виртуозного характера); в третьей четверти: прослушивание программы выпускного экзамена (произведение крупной формы, 2 разнохарактерные пьесы, 1 пьеса казахстанского композитора); в четвертой четверти: итоговая аттестация – выпускной экзамен (2 произведения крупной формы, 1 пьеса эстрадного жанра или виртуозного характера, 2 разнохарактерные пьесы, 1 пьеса казахстанского композитора);

6) 6 класс – в первой четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда); во второй четверти: академический концерт (2 разнохарактерные пьесы или пьеса развернутого), в третьей четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда); академический концерт (2 пьесы), в четвертой четверти: экзамен (2 произведения крупной формы, 1 пьеса эстрадного жанра или виртуозного характера, 2 разнохарактерные пьесы, 1 пьеса казахстанского композитора);

7) 7 класс – в первой четверти: технический зачет (гамма, арпеджио, штрихи, 2 разнохарактерных этюда), во второй четверти: прослушивание программы выпускного экзамена (произведение крупной формы, 1 пьеса эстрадного жанра или виртуозного характера), в третьей четверти: прослушивание программы выпускного экзамена (произведение крупной формы, 2 разнохарактерные пьесы, 1 пьеса казахстанского композитора); в четвертой четверти: итоговая аттестация – выпускной экзамен (1 пьеса виртуозного характера, 1 пьеса кантиленного характера, 1 пьеса композиторов Казахстана, 1

произведение крупной формы, 1 пьеса эстрадного жанра с импровизационной частью).

79. При оценке педагог учитывает следующие параметры работы обучающегося:

- 1) художественное исполнение музыкального произведения в соответствии с его содержанием;
- 2) слуховой контроль собственного исполнения;
- 3) корректировка игры при необходимой ситуации;
- 4) владение специфическими технологическими видами исполнения;
- 5) понимание чувства формы;
- 6) выразительность интонирования;
- 7) единство темпа;
- 8) ясность метроритмической пульсации;
- 9) яркое динамическое разнообразие;
- 10) артистичное поведение на сцене.

80. Критерии оценки:

1) оценка «5» «отлично» – образная выразительная интерпретация содержания музыкального произведения, убедительное понимание чувства формы, единство темпа, выразительность интонирования, ясность ритмической пульсации, динамическое разнообразие, слуховой контроль собственного исполнения, свободное владение техникой исполнения; артистизм и увлечённость исполнением;

2) оценка «4» «хорошо» – грамотное понимание формы произведения, музыкального языка, средств музыкальной выразительности, стабильность воспроизведения нотного текста, единство темпа, выразительность интонирования, динамическое разнообразие, недостаточный слуховой контроль, нестабильность психологического поведения на сцене;

3) оценка «3» «удовлетворительно» – формальное прочтение авторского нотного текста без образного осмысления музыки, слабый слуховой контроль собственного исполнения, темпо-ритмическая неорганизованность; динамическое однообразие и монотонность звучания, неустойчивое психологическое состояние на сцене;

4) оценка «2» «неудовлетворительно» – ошибки в воспроизведении нотного текста, отсутствие слухового контроля, метро-ритмическая неустойчивость, низкое качество звукоизвлечения и звуковедения, отсутствие выразительного интонирования, частые остановки при исполнении;

5) зачет (без оценки) – исполнение соответствует необходимому уровню на данном этапе обучения.